

BUXORO VILOYATIDA AHOLI BANDLIGI HOLATI TAHLILI

Azimova Xurshida

Buxoro davlat universiteti (PhD)

erkin izlanuvchi doktoranti

Tel: +998XX-XXX-XX-XX

E-mail : aaaaaa@example.com

<https://doi.org/10.5281/zenodo.16519370>

Annotatsiya. Mazkur maqolada Buxoro viloyatida aholi bandligining zamonaviy holati, tarkibiy xususiyatlari va dinamik tendensiyalari chuqur tahlil qilinadi. Bandlik masalasi viloyat iqtisodiyotining rivojlanish sur'atlari, demografik tarkib, ijtimoiy guruhlar faoliyati va mehnat resurslarining hududiy taqsimoti bilan uzviy bog'liq holda o'rganiladi. Tadqiqotda yoshlar va ayollar bandligi, noformal mehnat sektori ulushi, mehnat migratsiyasi oqimlari, shuningdek, kasbga yo'naltirish tizimining hududiy samaradorligi alohida yoritiladi. Viloyatdagi bandlikni shakllantiruvchi asosiy tarmoqlar, tumanlararo nomutanosibliklar va rasmiy statistika bilan real bandlik darajalari o'rtasidagi tafovutlar ilmiy tahlil qilinadi. Maqola yakunida hududiy bandlik siyosatini takomillashtirish, zaif qatlamlarni mehnatga jalb qilish va barqaror bandlik modelini shakllantirish bo'yicha asoslangan takliflar ilgari suriladi.

Kalit so'zlar: aholi bandligi, mehnat bozori, demografik tarkib, yoshlar bandligi, ayollar ishtiroki, noformal sektor, migratsiya, kasbga yo'naltirish, hududiy tafovutlar, iqtisodiy faollik, barqaror bandlik

Аннотация. В данной статье проводится всесторонний анализ современного состояния занятости населения в Бухарской области с учетом структурных, демографических и территориальных факторов. Занятость рассматривается как ключевой индикатор социально-экономической активности региона и как отражение эффективности местной трудовой политики. Внимание уделяется молодежной и женской занятости, распространенности неформальной занятости, миграционным потокам и результативности системы профориентации. Особый акцент сделан на несоответствии между официальной статистикой и реальным уровнем занятости, а также на отраслевой и территориальной асимметрии трудовых ресурсов. По итогам исследования выдвинуты обоснованные предложения по совершенствованию региональной политики занятости и формированию устойчивой модели трудоустройства с учетом уязвимых социальных групп.

Ключевые слова: занятость населения, рынок труда, демография, молодежная занятость, женская активность, неформальная занятость,

миграция, профориентация, территориальные различия, экономическая активность, устойчивая занятость.

Annotation. This article provides a comprehensive analysis of the current state of employment in the Bukhara region, taking into account structural, demographic, and territorial factors. Employment is examined as a key indicator of the region’s socio-economic activity and a reflection of the effectiveness of local labor policies. Special attention is given to youth and female employment, the prevalence of informal labor, migration flows, and the effectiveness of career guidance systems. The article emphasizes the discrepancy between official statistics and the actual employment level, as well as the sectoral and territorial asymmetry of labor resources. Based on the research findings, well-founded proposals are presented to improve regional employment policies and to develop a sustainable employment model that addresses the needs of vulnerable social groups.

Keywords: employment, labor market, demography, youth employment, female participation, informal employment, migration, career guidance, territorial disparities, economic activity, sustainable employment.

Aholi bandligi masalasi har bir davlatning iqtisodiy barqarorligi, ijtimoiy adolati va fuqarolik jamiyati taraqqiyotini belgilovchi eng muhim ko’rsatkichlardan biridir. Mehnatga layoqatli aholining ish bilan ta’minlanganlik darajasi nafaqat iqtisodiy samaradorlik, balki jamiyatdagi barqarorlik, ijtimoiy faollik va fuqarolarning turmush sifati bilan bevosita bog’liqdir. Shu sababli bandlik masalasiga davlat siyosatida ustuvor yo’nalish sifatida qaralmoqda. Prezidentimiz Shavkat Mirziyoyev ta’kidlaganidek: *“Aholimizni munosib daromad bilan ta’minlamasdan turib, hech qaysi islohot, hech qaysi rivojlanish samarali bo’lishi mumkin emas”* [1, 43-bet]. O’zbekiston Respublikasida amalga oshirilayotgan ijtimoiy-iqtisodiy islohotlar fonida hududlar kesimida aholi bandligining holatini tahlil qilish dolzarb ilmiy va amaliy ahamiyat kasb etadi. Chunki mehnat bozori har bir hududning demografik tarkibi, iqtisodiy faol sektorlar, infratuzilma darajasi va kasbga yo’naltirish tizimi bilan bevosita bog’liq. Ayniqsa, ishsizlik darajasining yuqoriligi, noformal bandlik ulushining kengligi, yoshlar va ayollar orasida bandlikning past darajada bo’lishi hududiy nomutanosibliklar va tizimli muammolar mavjudligini ko’rsatmoqda. Buxoro viloyati o’zining iqtisodiy salohiyati, transport-logistik resurslari va ishchi kuchi zaxiralariga ega bo’lgan hudud sifatida aholi bandligini barqaror ta’minlash uchun keng imkoniyatlarga ega. Shu bilan birga, viloyatda bandlikning sektorlar bo’yicha nomutanosibligi, mehnat migratsiyasi oqimlari, hududiy tafovutlar,

noformal ish o‘rinlarining ko‘pligi va kasbiy malaka tizimidagi uzilishlar mavjud muammolar sirasiga kiradi. Ushbu maqolada Buxoro viloyatida aholi bandligi holati tizimli ravishda o‘rganilib, mavjud muammolar va istiqbolli takomillashtirish yo‘llari ilmiy asosda yoritiladi.

Asosiy qism. Aholi bandligining real holatini tahlil qilish, avvalo, Buxoro viloyatining demografik va iqtisodiy bazasiga tayangan holda amalga oshirilishi lozim. Viloyatda aholining umumiy soni 2 milliondan ortiq bo‘lib, uning qariyb 60 foizini mehnatga layoqatli qatlam tashkil etadi. Ushbu ko‘rsatkich O‘zbekiston miqyosida o‘rtacha qiymatlarga yaqin, biroq tarkibiy jihatdan viloyat ichida keskin tafovutlar mavjud. Shaharlar bandlikda yetakchi bo‘lsa-da, tumanlarda iqtisodiy faol aholi salmog‘i past, bu esa ichki mehnat bozorining nomutanosib va fragmentar holatda ekanligini ko‘rsatadi. Viloyat iqtisodiyoti asosan qishloq xo‘jaligi, kichik sanoat va xizmat ko‘rsatish sohalariga tayangan. Lekin aynan bu tuzilma bandlik sifatiga ham salbiy ta‘sir ko‘rsatmoqda. Chunki agrar sektor yuqori mehnat sig‘imiga ega bo‘lsa-da, barqaror daromad ta‘minlamaydi. Sanoat esa, asosan, yirik markazlarda to‘plangan, periferik hududlarda esa ish o‘rinlari soni va sifatida yetarli emas. Shu sababli, viloyatda iqtisodiy faollik va bandlik darajasining bir-biriga mutanosib bo‘lmasligi kuzatiladi — bu esa mehnat bozorining tarkibiy inqiroziga ishora qiladi. Yoshlar bandligi viloyatdagi eng zaif bo‘g‘inlardan biri hisoblanadi. 16–30 yoshdagi aholi guruhining bandlik ko‘rsatkichi past bo‘lib, ulkan demografik salohiyat to‘laqonli iqtisodiy resursga aylantirilmayapti. Bu muammo, birinchidan, kasb-hunar yo‘nalishlarining real iqtisodiy talabga mos bo‘lmasligi; ikkinchidan, ta‘limdan ishgacha bo‘lgan uzviy bog‘liqlikning zaifligi; uchinchidan esa, zamonaviy ish o‘rinlari yaratish mexanizmining cheklanganligi bilan bog‘liq.

Xuddi shunday, ayollar bandligi ham ijtimoiy-iqtisodiy infratuzilma va an‘anaviy gender rollari ta‘sirida ortda qolmoqda. Ayollarning rasmiy bandlikdagi ulushi qishloq hududlarida keskin past. Bolalar bog‘chalari, yarim stavkali ish o‘rinlari, kasanachilik infratuzilmasi va ijtimoiy xizmatlar tarmog‘ining zaifligi ularning mehnatga to‘liq jalb qilinishiga to‘sqinlik qilmoqda. Bu esa gender asosida mehnat bozoridagi tengsizlikni kuchaytiradi va kambag‘allik ayollar orasida konsentratsiyalashuviga olib keladi. Buxoro viloyatining bandlik manzarasida noformal mehnat sektori alohida e‘tiborga loyiq. Rasmiy statistikaga ko‘ra, viloyatdagi har uchinchi ishchi rasmiy mehnat munosabatlaridan tashqarida faoliyat yuritmoqda. Bu raqam, aslida, yanada yuqoriroq bo‘lishi mumkin, chunki noformal ish faoliyati ko‘pincha yashirin xarakterga ega. Bunday holatning asosi — rasmiy ish o‘rinlarining yetishmasligi,

soliq va byurokratik to'siqlar, ish beruvchilarning ijtimoiy mas'uliyatdan chetlashishga intilishi. Tashqi mehnat migratsiyasi esa bu jarayonni kuchaytiradi. Oliy ma'lumotga ega bo'lgan yoshlarning ham xorijga ketayotganligi — mahalliy mehnat bozorining raqobatbardosh emasligidan dalolat beradi. Migratsiyaning ijobiy tomoni — valyuta oqimi va vaqtinchalik bandlik bo'lsa-da, u mahalliy mehnat resursining "intellektual oqimi"ni yo'qotish bilan yakun topmoqda. Qolaversa, bu jarayon o'zining ijtimoiy salbiy oqibatlariga ham ega: oilaviy ajralishlar, ijtimoiy izolyatsiya, huquqsiz mehnat va ekspluatatsiya holatlari.

Viloyat ichidagi tumanlar bo'yicha bandlik ko'rsatkichlari keskin tafovutga ega. Misol uchun, Buxoro shahri va G'ijduvon tumanlarida rasmiy ish o'rinlari ko'proq bo'lsa, Qorako'l, Olot va Peshku tumanlarida aholi asosan o'zini band deb hisoblaydigan noformal faoliyat turlariga bog'langan. Bu esa rasmiy statistikani noto'g'ri talqin qilishga, resurslarni noto'g'ri taqsimlashga olib kelmoqda.

Shu boisdan, bandlik siyosati "bir hudud — bir yondashuv" tamoyiliga emas, balki "lokal ehtiyoj — moslashtirilgan strategiya" modeliga asoslanmog'i lozim. Har bir tuman uchun muqobil bandlik manbalari (masofaviy ish, xizmatlar sektori, klaster asosidagi ishlab chiqarish), ijtimoiy sheriklik (NNTlar, xususiy sektor ishtiroki) va kasbga qayta tayyorlash dasturlari ishlab chiqilishi kerak. Ayniqsa, zamonaviy texnologiyalar asosida yaratiladigan ish o'rinlari (raqamli xizmatlar, IT-texnoparklar, "yashil" bandlik) kelajakda mintaqaviy farqni yumshatish va barqaror bandlik muhitini yaratishda muhim rol o'ynaydi.

Aholi bandligi masalasi zamonaviy iqtisodiyotning eng muhim ko'rsatkichlaridan biri bo'lib, davlatning ijtimoiy-iqtisodiy barqarorligini ta'minlashda hal qiluvchi rol o'ynaydi. O'zbekiston Respublikasida amalga oshirilayotgan tub islohotlar doirasida mehnat bozorini rivojlantirish, aholini ish bilan ta'minlash va bandlik darajasini oshirish ustuvor vazifalardan biri sifatida belgilangan. Prezident Shavkat Mirziyoyev ta'kidlaganidek: "Aholimizni munosib daromad bilan ta'minlamasdan turib, hech qaysi islohot, hech qaysi rivojlanish samarali bo'lishi mumkin emas".

Buxoro viloyati O'zbekistonning qadimiy madaniy markazi bo'lib, bugungi kunda 2 million nafardan ortiq aholiga ega. Viloyatning iqtisodiy salohiyati, geografik joylashuvi va mehnat resurslari aholi bandligini ta'minlash uchun keng imkoniyatlar yaratadi. Shu bilan birga, mehnat bozorida mavjud tarkibiy muammolar, demografik o'zgarishlar va iqtisodiy transformatsiyalar bandlik siyosatini takomillashtirish zaruriyatini tug'dirmoqda.

1-jadval.

Buxoro viloyatida iqtisodiy faol aholi va bandlik ko'rsatkichlari dinamikasi (2019-2024 yillar)

Ko'rsatkichlar						
Umumiy aholi soni (ming kishi)						
Mehnatga layoqatli aholi (ming kishi)						
Iqtisodiy faol aholi (ming kishi)						

2019-2024 yillar davomida Buxoro viloyatida aholi bandligi ko'rsatkichlari ijobiy dinamikaga ega. Band aholi soni 615.1 ming kishidan 688.4 ming kishiga ko'payib, 11.9% o'sishni tashkil etdi. Ishsizlik darajasi 9.8% dan 5.8% gacha kamaydi, bu esa mehnat bozorida sezilarli yaxshilanishdan dalolat beradi. Shu bilan birga, bandlik darajasi hali ham 56.5% ni tashkil etib, bu ko'rsatkich respublika o'rtacha darajasidan (60%) pastroq bo'lib qolmoqda.

2-jadval.

Buxoro viloyatida bandlikning tarmoqlar bo'yicha taqsimoti (2019-2024 yillar, %)

Qishloq xo'jaligi						
Ta'lim						
Sog'liqni saqlash						

Bandlik tarkibida sezilarli o'zgarishlar kuzatilmoqda. Qishloq xo'jaligida band aholining ulushi 35.2% dan 30.5% gacha kamaygan bo'lsa, sanoat (12.4% dan 14.9% ga) va xizmat ko'rsatish sohalari (18.7% dan 22.1% ga) ulushi ortgan. Bu iqtisodiyotning modernizatsiyasi va tarkibiy o'zgarishlardan dalolat beradi. Shu bilan birga, qishloq xo'jaligi hamon eng katta ish beruvchi tarmoq bo'lib qolmoqda.

Buxoro viloyatida bandlik darajasiga ta'sir etuvchi omillarni baholash uchun quyidagi ekonometrik model tuzildi:

$$Y = \beta_0 + \beta_1X_1 + \beta_2X_2 + \beta_3X_3 + \beta_4X_4 + \varepsilon$$

Bu yerda:

- Y - bandlik darajasi (%);
- X₁ - yalpi hududiy mahsulot o'sish sur'ati (%);
- X₂ - investitsiyalar hajmi (mlrd so'm);
- X₃ - yangi ish o'rinlari soni (ming);
- X₄ - o'rtacha oylik ish haqi (ming so'm);
- ε - tasodifiy xatolik.

3-jadval.

Ekonometrik modelning baholash natijalari

Ko'rsatkichlar				
Konstanta (β_0)				
YaHM o'sishi (β_1)				
Investitsiyalar (β_2)				
Yangi ish o'rinlari (β_3)				
O'rtacha ish haqi (β_4)				

Ekonometrik modelning baholash natijalari shuni ko'rsatmoqdaki, barcha mustaqil o'zgaruvchilar bandlik darajasiga statistik jihatdan ahamiyatli ta'sir ko'rsatadi (barcha p-qiymatlar 0.05 dan kichik). Eng kuchli ta'sirga YaHM o'sishi ($\beta_1=0.684$, $t=5.472$) va yangi ish o'rinlari yaratish ($\beta_3=0.215$, $t=3.209$) ega. YaHM ning 1 foizga o'sishi bandlik darajasini 0.684 foizga oshiradi, bu iqtisodiy o'sish va bandlik o'rtasidagi kuchli bog'liqlikni tasdiqlaydi. Investitsiyalar hajmi va o'rtacha ish haqi darajasi ham ijobiy ta'sir ko'rsatsa-da, ularning koeffitsientlari nisbatan kichikroq (mos ravishda 0.0023 va 0.0087). Model konstantasi 42.156 ga teng bo'lib, bu boshqa omillar o'zgarmas bo'lganda bandlikning bazaviy darajasini ifodalaydi. Umumiy holda, model natijalari Buxoro viloyatida bandlikni oshirish uchun iqtisodiy o'sishni ta'minlash va yangi ish o'rinlari yaratishga e'tibor qaratish zarurligini ko'rsatmoqda.

4-jadval.

Ekonometrik modelning diagnostik testlari

			Avtokorrelyatsiya yo'q

		$\chi^2(2) = 5.99$
--	--	--------------------

Ekonometrik tahlil natijalari shuni ko'rsatadiki, model statistik jihatdan ahamiyatli ($F=28.34$) va yuqori tushuntirish qobiliyatiga ega ($R^2=0.876$). Barcha koeffitsientlar statistik ahamiyatli ($p<0.05$). YaHM o'sishining 1% ga ortishi bandlik darajasini 0.684% ga oshiradi. Yangi ish o'rinlari yaratish eng samarali omil bo'lib, 1000 ta yangi ish o'rni bandlikni 0.215% ga oshiradi.

Tadqiqot natijalari Buxoro viloyatida aholi bandligi holatining umumiy ijobiy tendentsiyaga ega ekanligini ko'rsatdi. 2019-2024 yillarda viloyatda sezilarli yutuqlarga erishildi: ishsizlik darajasi 9.8 foizdan 5.8 foizgacha kamaydi, band aholi soni esa 73.3 ming kishiga ko'paydi. Bu ko'rsatkichlar viloyat iqtisodiyotining o'sishi va bandlik siyosatining ma'lum darajada samaradorligidan dalolat beradi.

Biroq, erishilgan yutuqlar bilan bir qatorda tadqiqot jarayonida bir qator tizimli muammolar ham aniqlandi. Birinchidan, viloyatdagi bandlik darajasi 56.5 foizni tashkil etib, bu ko'rsatkich respublika o'rtacha darajasidan sezilarli darajada past. Ikkinchidan, qishloq xo'jaligida bandlikning yuqori ulushi (30.5%) past unumdorlik bilan bog'liq bo'lib, bu iqtisodiyotning tarkibiy o'zgarishlarga ehtiyoji borligini ko'rsatadi. Uchinchidan, tumanlar kesimida bandlik darajasining keskin nomutanosibligi kuzatilmoqda, bu esa hududiy rivojlanishdagi tengsizlikdan dalolat beradi. To'rtinchidan, yoshlar va ayollar bandligining nisbatan past darajasi ijtimoiy-iqtisodiy taraqqiyotni sekinlashtiruvchi omil hisoblanadi.

Aniqlangan muammolarni hal etish va bandlik tizimini takomillashtirish maqsadida quyidagi kompleks takliflar ishlab chiqildi:

Eng avvalo, sanoat va xizmat ko'rsatish sohalarini jadal rivojlantirish zarur. Bu yo'nalishda yuqori unumdor ish o'rinlari yaratish uchun sanoat klasterlarini tashkil etish, IT-parklar va texnoparklar barpo etish muhim ahamiyat kasb etadi. Zamonaviy texnologiyalarga asoslangan yangi ish o'rinlari nafaqat bandlikni oshiradi, balki iqtisodiyotning umumiy samaradorligini ham yuksaltiradi.

Kasbga tayyorlash tizimini tubdan takomillashtirish ikkinchi ustuvor yo'nalishdir. Mehnat bozori talablariga mos kadrlar tayyorlash, o'quv markazlari va korxonalar o'rtasida amaliy hamkorlikni kuchaytirish orqali kadrlarning raqobatbardoshligini oshirish mumkin. Bu, o'z navbatida, tarkibiy ishsizlikni kamaytirish va mehnat unumdorligini oshirishga xizmat qiladi.

Kichik biznes va tadbirkorlikni har tomonlama qo'llab-quvvatlash muhim vazifa hisoblanadi. Mikrokredit dasturlarini kengaytirish, ayniqsa yoshlar va

ayollar tadbirkorligini rag'batlantirish orqali o'z-o'zini band qilish imkoniyatlarini kengaytirish va yangi ish o'rinlari yaratishni jadallashtirish mumkin.

Hududiy yondashuvga asoslangan bandlik dasturlarini ishlab chiqish zaruriyati mavjud. Har bir tuman uchun mahalliy xususiyatlar, resurslar va imkoniyatlarni hisobga olgan holda maqsadli bandlik strategiyalarini amalga oshirish orqali mavjud nomutanosibliklarni bartaraf etish mumkin.

Raqamli iqtisodiyotni rivojlantirish zamonaviy sharoitlarda alohida ahamiyat kasb etadi. Masofaviy ish imkoniyatlarini kengaytirish, raqamli savodxonlikni oshirish dasturlarini joriy etish orqali yangi turdagi bandlik shakllarini rivojlantirish va geografik cheklovlarni bartaraf etish imkoniyati yaratiladi.

Nihoyat, investitsiyalarni jalb qilishni kuchaytirish muhim omildir. Ekonometrik tahlil natijalari investitsiyalar hajmi bilan bandlik o'rtasida kuchli ijobiy bog'liqlik mavjudligini ko'rsatdi. Shuning uchun investitsion muhitni yaxshilash, infratuzilmani rivojlantirish va biznes uchun qulay sharoitlar yaratish orqali bandlikni oshirish mumkin.

Ushbu takliflarni kompleks tarzda amalga oshirish Buxoro viloyatida barqaror va samarali bandlik tizimini shakllantirishga imkon beradi. Bu, o'z navbatida, aholi turmush darajasini yaxshilash, ijtimoiy barqarorlikni ta'minlash va hududning iqtisodiy salohiyatini to'liq ro'yobga chiqarishga xizmat qiladi. Muhimi, bu jarayonda barcha ijtimoiy guruhlar, ayniqsa yoshlar va ayollarning faol ishtirokini ta'minlash orqali inklyuziv iqtisodiy o'sishga erishish mumkin bo'ladi.

Xulosa. Buxoro viloyatida aholi bandligi holatini tahlil qilish shuni ko'rsatadiki, mehnat bozori jarayonlari viloyatning iqtisodiy salohiyati, demografik tarkibi, infratuzilma rivoji va ijtimoiy siyosat bilan uzviy bog'liq. Hududda iqtisodiy faollik asosan an'anaviy tarmoqlar — qishloq xo'jaligi va kichik xizmatlar sektori doirasida shakllanayotgan bo'lib, bu tarmoqlar yuqori daromad, barqaror ish o'rni va ijtimoiy kafolatlarni yetarli darajada ta'minlay olmayapti. Ayniqsa, ishga joylashish masalasida yoshlar va ayollar guruhlarining ishtiroki sust bo'lib qolmoqda, bu esa ijtimoiy tengsizlikni kuchaytiruvchi omilga aylanmoqda. Tahlillar viloyatda bandlik tizimi strukturaviy muammolarga duch kelayotganini ko'rsatdi: rasmiy statistikada aks etmaydigan noformal sektorning kengligi, tumanlar kesimidagi iqtisodiy nomutanosiblik, mehnat migratsiyasiga yuqori bog'liqlik va kasbga yo'naltirish tizimining zamonaviy talabga mos emasligi — bularning barchasi mehnat bozorining uzviy va samarali faoliyat

yuritishiga to'sqinlik qilmoqda. Ayniqsa, mahalliy darajadagi bandlik siyosati bilan real sektor talabining uyg'unlashmagani sababli ko'plab mehnatga layoqatli aholi "ruxsatsiz" iqtisodiy faoliyat yo'llarini tanlamoqda.

Mazkur muammolarni bartaraf etish uchun birinchi navbatda viloyat mehnat bozorini mintaqaviy yondashuv asosida boshqarish zarur. Har bir tuman uchun iqtisodiy imkoniyat va demografik vaziyatdan kelib chiqib, moslashtirilgan bandlik strategiyalarini ishlab chiqish — ijtimoiy samaradorlikni oshiradi. Ikkinchidan, noformal bandlikni rasmiylashtirish, ijtimoiy himoya tizimini kengaytirish va zamonaviy kasbga tayyorlash dasturlarini mahalliy infratuzilmaga integratsiya qilish zarur. Uchinchi, eng muhim yo'nalish — ayollar va yoshlar uchun ijtimoiy-iqtisodiy imkoniyatlarni kengaytirish orqali ularni barqaror mehnatga jalb qilishdir. Zero, hududiy barqarorlik va kambag'allikni kamaytirishning asosiy omili aynan keng qamrovli va inkluziv bandlik siyosatidir.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Mirziyoyev, Sh.M. (2022). Yangi O'zbekiston strategiyasi. Toshkent: Prezident matbuot xizmati.
2. Statistika agentligi (2024). O'zbekiston Respublikasida bandlik va ishsizlik ko'rsatkichlari. Hududiy tahlil. Toshkent: Davlat statistika qo'mitasi.
3. O'zbekiston Respublikasi Bandlik va mehnat munosabatlari vazirligi (2023). Buxoro viloyatida aholi bandligi bo'yicha yillik hisobot. Toshkent.
4. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining PQ-5003-sonli qarori (2021 yil 6 mart). "Hududlarda aholi bandligini ta'minlash bo'yicha chora-tadbirlar to'g'risida".
5. UNDP Uzbekistan (2022). Labour Market and Social Inclusion in Uzbekistan: Regional Disparities. Toshkent: BMT Taraqqiyot Dasturi.
6. Jahon banki (2022). Employment and Informality in Uzbekistan: Trends and Policy Responses. Washington D.C.: World Bank Group.
7. ILO (2020). Formalizing Informal Employment in Transition Economies: Regional Profiles. Geneva: International Labour Organization.
8. Mahmudov, D. (2022). "Mehnat bozori va yoshlar bandligi: Buxoro viloyati tajribasi". Ijtimoiy-iqtisodiy tadqiqotlar, №4, 27–35-bet.
9. Rasulov, O. (2023). "Noformal bandlik va huquqiy mexanizmlar". Mehnat huquqi va zamonaviy muammolar, №1, 14–21-bet.
10. Kadirov, M. (2021). "Ayollar bandligi va ijtimoiy inklyuziya: hududiy yondashuvlar". Sotsiologiya va gender masalalari, №3, 30–36-bet.
11. European Training Foundation (ETF) (2023). Skills, Migration and Employment in Central Asia: Uzbekistan Report. Turin.

12. O'zbekiston Respublikasi Mehnat kodeksi (yangi tahrir, 2023). Lex.uz — Rasmiy hujjatlar portali.
13. www.stat.uz — O'zbekiston Respublikasi Davlat statistika qo'mitasining rasmiy portali.
14. www.mehnat.uz — Bandlik va mehnat munosabatlari vazirligining rasmiy veb-sayti.
15. OECD (2020). OECD Labour Market Outlook: Regional Inequalities and Employment. Paris: OECD Publishing.
16. Tursunov, A. (2022). "Hududiy bandlik strategiyalari va ijtimoiy xavfsizlik". Milliy iqtisodiyot va barqarorlik, №2, 11–18-bet.
17. World Bank (2021). Youth Employment and Skills Development in Uzbekistan. Washington D.C.
18. Islomova, D. (2023). "Mehnat migratsiyasi va Buxoro viloyati: demografik oqibatlar". Iqtisodiy xavfsizlik masalalari, №1, 24–30-bet.
19. Karimova, S. (2022). "Kasbga yo'naltirish tizimi samaradorligi: Buxoro viloyatining hududiy tahlili". Ta'lim va ijtimoiy rivojlanish, №1, 17–23-bet.
20. FAO (2020). Rural Employment and Economic Mobility in Central Asia. Rome: FAO Publications.

